

Woordvoerders asiel van de commissie van Justitie en
Veiligheid van de Tweede Kamer

Landelijk Bureau
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

datum 15 november 2019
betreft Brandbrief: behoud advocaat in asielprocedure

doorkiesnummer -
e-mail -

Geachte woordvoerders,

Vandaag heeft de staatssecretaris haar reactie gegeven op het rapport van de onderzoekscommissie Langdurig verblijvende vreemdelingen zonder bestendig verblijfsrecht (commissie van Zwol).

VluchtelingenWerk vindt het onbegrijpelijk dat de staatssecretaris één van de belangrijkste aanbevelingen uit het rapport, namelijk het handhaven van de rol van de advocaat in de asielprocedure, niet heeft overgenomen. De commissie geeft aan dat handhaving noodzakelijk is om vertraging bij beroeps-, vervolg- en vertrekprocedures te beperken. Door deze maatregel alsnog door te zetten zorgt de staatssecretaris voor een extra werklast bij de IND, terwijl de asielketen overbelast is: de wachttijden voor de asielprocedure zijn opgelopen tot 47 weken, het COA heeft duizenden extra opvangplekken nodig, met onveilige woonsituaties, een tekort aan zinvolle dagbesteding en ontwikkelingsmogelijkheden als gevolg. In plaats van het aanpakken van deze problemen, kiest de staatssecretaris ervoor de situatie te verergeren door rechtsbijstand in te perken.

Wij roepen u dan ook op om in debat te gaan met de staatssecretaris en handhaving van de rechtsbijstand te bepleiten.

VluchtelingenWerk is zeer verbaasd dat de staatssecretaris het advies van de commissie van Zwol naast zich neerlegt. De onderzoekscommissie, geleid door voormalig topambtenaar van Zwol, is door voormalig Staatssecretaris Harbers zelf ingesteld om advies te geven over de inrichting van de asielprocedure. Wij vinden het daarom hoogst opmerkelijk dat de staatssecretaris dit zelf gevraagde advies in de wind slaat.

De commissie doet de volgende aanbeveling:

“Investeer in een zorgvuldige behandeling van een eerste asielaanvraag. Dat beperkt vertraging bij beroeps-, vervolg- en vertrekprocedures. Handhaaf daarom de rechtsbijstand voorafgaande aan de start van de achtdaagse Algemene Asielprocedure en de onpartijdige informatievoorziening aan asielzoekers. Het is belangrijk dat de eerste beslissing op een asielverzoek goed is. Daarbij hoort dat alle relevante redenen van de asielzoeker voor zijn aanvraag in Nederland zijn meegewogen”.

VluchtelingenWerk vindt het zeer onverantwoord om de rechtsbijstand alsnog in te perken zonder goed stil te staan bij de consequenties. Dit is ook in strijd met de aangenomen motie Strik, waarin staat dat de regering eerst een uitvoeringstoets moet uitvoeren en de Kamer daarover moet informeren, voordat de maatregel wordt doorgevoerd¹.

De IND is voornemens de rol van de advocaat in de asielprocedure gedeeltelijk over te nemen: ze wil de asielzoeker zelf voorbereiden op de procedure en de verslagen van de gehoren zelf gaan nakijken. Los van de vraag of het wenselijk is dat de IND zijn eigen verslagen gaat controleren (de slager keurt zijn eigen vlees), kost dit de IND tientallen fte's, waardoor de wachttijden voor de asielprocedure alleen maar op zullen lopen. Bovendien zal de kwaliteit van besluiten zal hierdoor achteruitgaan. Wij voorzien dat hierdoor:

- beslissingen vaker door de rechtbank zullen worden vernietigd en de IND het besluit opnieuw moet nemen;
- de belasting van de rechtbanken toe zal nemen;
- het aantal herhaalde asielaanvragen zal toenemen;
- en als gevolg hiervan de wachttijden bij de IND hierdoor nog meer oplopen.

Kortom, het inperken van rechtsbijstand zal de asielketen allerminst ontlasten, zoals staat aangegeven in het regeerakkoord.

Daarnaast wil VluchtelingenWerk benadrukken dat wij ons ook ernstige zorgen maken over de consequenties voor asielzoekers door het inperken van de rechtsbijstand. Wanneer de kwaliteit van de beslissingen achteruitgaat, is de kans groter dat asielzoekers ten onrechte worden afgewezen en worden uitgezet. VluchtelingenWerk heeft al eerder aangegeven, naar aanleiding van de Bahreinse asielzoeker die werd uitgezet en tot levenslang werd veroordeeld, hoe belangrijk een zorgvuldige asielprocedure is. Wij vrezen dat dit vaker voor zal komen wanneer deze maatregel wordt doorgevoerd.

Wij hopen dat u bij de staatssecretaris het belang van rechtsbijstand wil benadrukken, niet alleen voor de IND zelf, maar bovenal voor de asielzoekers die in Nederland moeten

---

¹ 35.000 VI, I Motie-Strik (GroenLinks) c.s. over een ex ante uitvoeringstoets

kunnen vertrouwen op een zorgvuldige asielprocedure.

Abdeluheb Choho
Directeur VluchtelingenWerk Nederland